

ΠΟΛΙΝ
ΝΤΕΛΑΜΠΡΟΥΑ-
ΑΛΛΑΡ

Αυτά
λοιπόν
με τη
Σάρα

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

ΠΟΛΙΝ ΝΤΕΛΑΜΠΡΟΥΑ-ΑΛΛΑΡ

Αυτά λοιπόν με τη Σάρα

μυθιστόρημα

Μετάφραση από τα γαλλικά
ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 490

Πολίν Ντελαμπρούα-Αλλάρ, *Αυτά λοιπόν με τη Σάρα*

Τίτλος πρωτοτύπου: *Ça raconte Sarah*

Μετάφραση: Σταύρος Παπασταύρου

Διορθώσεις: Χρύσα Φραγκιαδάκη

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Πάρις Μέξης

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Copyright© Les Éditions de Minuit, 2018

Copyright© για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε.

(Εκδόσεις Πατάκη), 2018

Πρώτη έκδοση στη γαλλική γλώσσα από τις εκδόσεις Les Éditions de Minuit, 2018

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Ιούνιος 2020

ΚΕΤ Γ225 ΚΕΠ 422/20 ISBN 978-960-16-8626-4

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

«Θα γίνει σιωπή και καμιά λέξη
δε θα υπάρχει για να την εκφράσει».

Αντί Ερνό, Οι Πρωτότοκες

«Ω νύχτα ολόλαμπρη και μέρα σκοτεινή
Εκείνη λείπει, μα είναι στην αγκαλιά μου
Και τίποτε άλλο μέσα μου διάρκεια δεν έχει
Πέρα από τον ψίθυρό σου».

Λουί Αραγκόν, Οι Πασχαλιές

Τρεις η ώρα τη νύχτα, ανοίγω τα μάτια μου μέσα στο μισοσκοτάδο. Πεθαίνω από τη ζέστη, μα δεν τολμάω να σηκωθώ ν' ανοίξω λίγο παραπάνω το παράθυρο. Πλάγιασα στο κρεβάτι της, σ' αυτή την κάμαρα που γνωρίζω τόσο καλά, δίπλα στο κορμί της, το αποκοιμισμένο επιτέλους μετά από τη μακροχρόνια μάχη με τις αγωνίες που κατατρώνε τα πάντα, κεφάλι, σπλάχνα, καρδιά. Είχαμε μιλήσει πολύ, πασχίζοντας να τις αποδιώξουμε, να τις σπρώξουμε ως τα σύνορα της νύχτας, είχαμε κάνει έρωτα, είχα χαϊδέψει το σώμα της για να το ανακουφίσω. Είχα αφήσει το χέρι μου να γλιστρήσει στους ώμους της, έπειτα στα μπράτσα της, είχα κουλουριαστεί πίσω από τη ράχη της, ζυμώνοντας για κάμποση ώρα το απαλό δέρμα των γλουτών της. Είχα παρακολουθήσει το κοντανάσαιμά της, ελπίζοντας να γίνει πιο ανάλαφρο, ελπίζοντας ν' αραιώσει ο λόξιγκας των δακρύων και η γαλήνη να βρει επιτέλους τον δρόμο.

Κάνει τόση ζέστη σ' αυτό το δωμάτιο. Θα ήθελα να κουνηθώ, λιγάκι, να νιώσω τον αέρα στο πρόσωπό μου. Αλλά το κορμί της αγγίζει το δικό μου, το χέρι της

ακουμπάει πάνω στο μπράτσο μου, και αν κουνιόμουν θα κινδύνευα να κλονίσω το οικοδόμημα που μου πήρε τόση ώρα να χτίσω. Ο ύπνος της είναι ένα κάστρο στην άμμο. Μια κίνηση και καταρρέει. Μια κίνηση και τα μάτια της ανοίγουν διάπλατα. Μια κίνηση κι όλα θα πρέπει να ξαναγίνουν από την αρχή. Ακούω το ρουθύνισμά της καθώς βαριανασαίνει μες στον βαθύ ύπνο της, με κάνει να θέλω να γελάσω από ευχαρίστηση, από μια ευθυμία που επιτέλους κατάφερα να ξαναβρώ για μια στιγμή. Θα ήθελα να σταματήσω τη νύχτα και ν' ακούω αυτό το βούισμα για ώρες και ώρες, για μέρες και μέρες, γιατί αυτό το βούισμα σημαίνει ζω, σημαίνει υπάρχω, σημαίνει είμαι εδώ. Κι εγώ εδώ είμαι, δίπλα.

Το κορμί μου καίει, μα παραμένει εντελώς ακίνητο. Αν το να μην γκρεμίσω το αμμόκαστρο του ύπνου της ισοδυναμεί με το να πεθάνω από τη ζέστη, τότε προτιμώ να πεθάνω από τη ζέστη. Έξω, μέσα σ' αυτή την γκριζωπή νύχτα που διακρίνω από το παράθυρο, τα πουλιά κελαηδούν. Θα 'λεγε κανείς πως είναι χίλια, έτσι που παραβγαίνουν στα τιτιβίσματα, σχίζοντας τον αέρα προς κάθε κατεύθυνση, σαν τους πιο επιδέξιους πιλότους. Αυτή η νύχτα του αφόρητου καύσωνα είναι η δική τους 14η Ιουλίου, κάνουν αεροπλανικά κόλπα, γλεντούν με όλη τους την καρδιά, σκαρφίζονται ολοένα πιο επικίνδυνους σχηματισμούς. Στα πιο μακρινά δέντρα, τα περιστέρια των προαστίων

χαιρετούν με διαπεραστικές τρίλιες το πρώτο χάραμα. Χαζεύω τις σκιές τους, καθώς περνούν κάτω από τον βρόμιχο ουρανό. Σκάω από τη ζέστη. Περιμένω.

Στρέφω το πρόσωπό μου προς το ασάλευτο κορμί της, που είναι ξαπλωμένο ανάσκελα, ολόγυμνο. Μελετάω προσεκτικά τους κομψούς αστραγάλους της, τα πεταχτά κόκαλα των γοφών, τη λεία κοιλιά, τα γραμμωτά μπράτσα και τα σαρκώδη χείλη της, που χαμογελούν αδιόρατα. Παρατηρώ τους μώλωπες της αρρώστιας πάνω σ' αυτό το κορμί που τόσο αγαπώ, τα μαύρα σημαδάκια από τα απανωτά τρυπήματα στην κοιλιά, την ουλή πλάι στη μασχάλη, την τρύπα κάτω από την κλείδα. Κοιτάζω το ήρεμο, εντελώς ήρεμο πρόσωπό της, το περήφανο, ακόμα και στον ύπνο, πιγούνι της, τα βελούδινα της μάγουλά, την παράξενη, κοφτή γραμμή της μύτης, τα μαβιά της βλέφαρα, επιτέλους κλειστά. Κοιτάζω το εντελώς φαλακρό κρανίο της. Τρεις το πρωί, μέσα στο μισοσκόταδο, τη βλέπω που κοιμάται.

Δεν καταφέρνω, μέσα σ' αυτή την υγρή νύχτα, να ξεκολλήσω τα μάτια μου από το γυμνό της κορμί και το στιλπνό της κρανίο. Από αυτό το προφίλ νεκρής.

1

Αυτά λοιπόν με τη Σάρα, τη Σάρα με την ασυνήθιστη ομορφιά, με την παράξενη μύτη που θυμίζει σπάνιο πτηνό, τα μάτια με το απίστευτο χρώμα, τραχύ, πράσινο, αλλά όχι, όχι πράσινο, το χρώμα του αφεντιού μάλλον, του μαλαχίτη, εκείνο το κλειστό γκριζοπράσινο, μάτια φιδίσια με βλέφαρα πεσμένα. Αυτά λοιπόν μ' εκείνη την άνοιξη που εμφανίστηκε στη ζωή μου όπως βγαίνει κανείς στη σκηνή, γεμάτη ενέργεια, έτοιμη να κατακτήσει. Νικήτρια.

2

Είναι μια άνοιξη σαν όλες τις άλλες, μια άνοιξη που φέρνει μελαγχολία στον καθένα. Στις πλατείες του Παρισιού, οι μανόλιες είναι ανθισμένες, κι έχω την αίσθηση ότι όποιος τις προσέχει νιώθει την καρδιά του να σκίζεται στα δυο. Κι εμένα μου σκίζουν την καρδιά τα άνθη της μανόλιας στις πλατείες. Τα κοιτάω, κάθε βράδυ, επιστρέφοντας από το λύκειο, και κάθε βράδυ, τα μεγάλα χλωμά τους πέταλα κάνουν τα μάτια

μου να τσούζουν κάπως. Είναι μια άνοιξη σαν όλες τις άλλες, με τις αναπάντεχες μπόρες της, με τη μυρωδιά του βρεμένου πλακόστρωτου, ένα είδος ελαφράδας στον αέρα, μια πνοή χαράς, που σιγοτραγουδάει το πόσο εύθραυστα είναι όλα.

Τούτη την άνοιξη περπατάω σαν φάντασμα. Ζω μια ζωή που δε φανταζόμουν ότι θα ζούσα, μια μοναχική ζωή, μ' ένα παιδί που ο πατέρας του εξαφανίστηκε απροειδοποίητα. Μια μέρα, ένα βράδυ μάλλον, βγήκε από το σπίτι κι ύστερα... Ύστερα τίποτα πια. Φαίνεται πως είναι κι αυτό πιθανό να συμβεί, από τη μια μέρα στην άλλη, εννοώ κυριολεκτικά από τη μια μέρα στην άλλη, ανάμεσα σε δυο ανθρώπους που αγαπιούνται χρόνια, να μην υπάρχει πλέον ούτε ένα βλέμμα, ούτε λέξη, ούτε διάλογος, ούτε κουβέντα, ούτε καβγάς, ούτε συνενοχή, ούτε τρυφερότητα, ούτε αγάπη. Αυτή η τρέλα, αυτή η παραφροσύνη είναι που με κυριεύει μέρα με τη μέρα. Σκέφτομαι ότι η ζωή θα σταματήσει όπου να 'ναι. Δεν ελπίζω σε τίποτα και σε κανέναν. Υπάρχει ένα καινούριο αγόρι στη ζωή μου, ένα αγόρι από τη Βουλγαρία. Όταν μιλάω γι' αυτόν, λέω ο σύντροφός μου. Με συντροφεύει, ναι, αυτό ακριβώς, με συντροφεύει σε τούτη τη θλιβερή ζωή. Περιμένω. Μια λέξη στριφογυρίζει βασανιστικά στο μυαλό μου, η λέξη αδράνεια. Λέω μέσα μου πως θα 'πρεπε να φάξω τον ορισμό της στο λεξικό. Ξέρω πως διανύω μια περίοδο αδράνειας. Δεν ξέρω πόσο καιρό θα διαρκέσει,

και με ποιο γεγονός θα τελειώσει. Όσο περιμένω, όλες οι μέρες κάπως μοιάζουν μεταξύ τους, με τις υποχρεώσεις μου ως νέας μητέρας, τις υποχρεώσεις μου ως κόρης, ως φίλης, ως ερωμένης του αγοριού από τη Βουλγαρία. Προσπαθώ να ζήσω τη ζωή. Δεν τη ζω αληθινά. Είμαι ωστόσο καλή μαθήτρια. Μου βγαίνει η πίστη να διατηρώ την αυτοσυγκέντρωσή μου. Είμαι καλοντυμένη, ευγενική, χαριτωμένη. Διασχίζω τους δρόμους του 5ου διαμερίσματος με το ποδήλατο, έχοντας το παιδί μου σ' ένα κάθισμα πίσω μου. Πηγαίνουμε στο μουσείο, στο σινεμά, στον Βοτανικό Κήπο. Θεωρώ πως είμαι όμορφη, οι άλλοι λένε πως έχω καλούς τρόπους και νοιάζομαι για τους συνανθρώπους μου. Δεν ταράζω τα νερά. Είμαι τέλεια μητέρα ενός κοριτσιού, καθηγήτρια με αξιόλογους μαθητές, κόρη θαυμάσιων γονιών. Θα μπορούσε να συνεχίσει για πολύ καιρό έτσι η ζωή. Ένα μακρύ τούνελ χωρίς εκπλήξεις, χωρίς μυστήριο.

3

Ένα ζωηρό χτύπημα στο κουδούνι, σαν καμτσικιά, μέσα σε τούτο το διαμέρισμα όπου βασιλεύει μια ατμόσφαιρα επισημότητας. Παίζουμε τριανταμία για το καλό της 31ης Δεκεμβρίου, τρία ζευγάρια που αλληλοκοιτάζονται στα κλεφτά, έκπληκτα που βρίσκονται εδώ, γεμάτα προσποίηση. Όλα είναι τυπικά, η

διακόσμηση του διαμερίσματος, τα θέματα των συζητήσεων, το ντύσιμο των συνδαιτυμόνων. Όλα μελετημένα. Σοβαρά. Άκαμπτα. Ο ήχος του κουδουνιού θαρρείς πως κάνει να χοροπηδήσουν τα έπιπλα, που δε θα πρέπει να έχουν αυτή τη συνήθεια. Ψίθυροι. Είναι η Σάρα, λέει κάποιος χαρωπά. Δεν ξέρω ποια είναι η Σάρα. Κι όμως, μου λένε, έχετε ξανασυναντηθεί. Μου περιγράφουν τις συνθήκες. Καμία ανάμνηση. Η κυρία του σπιτιού πηγαίνει ν' ανοίξει την πόρτα του διαμερίσματος. Ναι, είναι η Σάρα. Δεν την αναγνωρίζω.

Φτάνει καθυστερημένη, λαχανιασμένη, γελαστή. Είναι ένας απρόσμενος τυφώνας. Μιλάει δυνατά, γρήγορα, βγάζει από την τσάντα της μια μπουκάλια κρασί, κάποια φαγώσιμα, ένα σωρό πράγματα. Βγάζει την εσάρπα της, το πανωφόρι, τα γάντια, το σκουφί της. Τα ακουμπάει όλα στο πάτωμα, πάνω στην κρεμοκέτα. Ζητάει συγγνώμη, αστειεύεται, κινείται ασταμάτητα. Μιλάει άσχημα, με κάποιες χυδαίες εκφράσεις που μοιάζουν να αιωρούνται στον αέρα για κάμποση ώρα αφότου τις έχει ξεστομίσει. Κάνει πολλή φασαρία. Πριν λίγο δεν υπήρχε τίποτα, πέρα από τη σιωπή, τα ψεύτικα γέλια, τις περισπούδαστες φάτσες, και ξαφνικά υπάρχει μόνο αυτή. Είναι ενοχλητικό. Η κυρία του σπιτιού με τη βραδινή τουαλέτα συνοφρυώνεται. Η Σάρα δεν το αντιλαμβάνεται καν, αγκαλιάζει θερμά τους πάντες. Σκύβει προς το

μέρος μου και νιώθω την πικάντικη οσμή του τέλους Δεκεμβρίου. Έχει τα κόκκινα μάγουλα ενός καλεσμένου που έφτασε τρέχοντας. Είναι υπερβολικά μακιγιαρισμένη. Δεν είναι και πολύ καλοντυμένη, δεν έχει φορέσει τα καλύτερά της ρούχα, δεν είναι κομψή, δεν έχει πιάσει τα μαλλιά της με ιδιαίτερη προσοχή. Μιλάει πολύ, αναπηδά καθώς της προσφέρουν ένα ποτήρι κρασί, χαχανίζει δυνατά με την πρώτη καλή κουβέντα που ακούει. Είναι γεμάτη ζωντάνια, ενθουσιασμό και πάθος.

Είναι σαν μια στιγμή σε αργή ταχύτητα. Το ποτήρι γλιστράει από το χέρι μου, ο σύντροφός μου φωνάζει ω, όχι!, το ποτήρι στροβιλίζεται στον αέρα, όλος ο κόσμος κοιτάει, κανείς δεν μπορεί πια να κάνει τίποτα, είναι ήδη πολύ αργά, το ποτήρι σπάει αθόρυβα πάνω στην κρεμ μοκέτα, ολόκληρο το περιεχόμενό του σκορπίζεται, ζωγραφίζοντας μια αφηρημένη μορφή, κόκκινο κρασί πάνω σε κρεμ μοκέτα, ένας όμορφος μινιμαλιστικός πίνακας, χλωμιάζω κι έπειτα κοκκινίζω από αμηχανία, η κυρία του σπιτιού με το βραδινό της φόρεμα με κατακεραυνώνει, πρόκειται για καταστροφή, για συμφορά, το κόκκινο σχέδιο πάνω στην κρεμ μοκέτα, ένα απρόοπτο, ένα ατύχημα. Ένα ρήγμα.

Αργότερα, περνάμε μέσα για το δείπνο. Εκστασιαζόμαστε με το υπέροχο τραπεζομάντιλο, τα υπέροχα κουβέρ, το υπέροχο μενού. Υπάρχει πλάνο για τις θέσεις

στο τραπέζι. Είμαστε εφτά. Η κυρία του σπιτιού με το βραδινό της φόρεμα ανακοινώνει ποιος κάθεται πού. Η Σάρα τοποθετείται δίπλα μου. Στα δεξιά μου.

4

Είναι βιολίστρια. Καπνίζει τσιγάρα. Είναι υπερβολικά μακιγιαρισμένη, και δείχνει ακόμα χειρότερη όταν τη βλέπει κανείς από κοντά. Μιλάει δυνατά, γελάει πολύ, είναι αστεία μ' έναν ιδιαίτερο τρόπο. Χρησιμοποιεί λέξεις που δε γνωρίζω. Μια δική της αργκό. Διασκεδάζει με τη γλώσσα, επινοεί εκφράσεις, σκαρώνει ρίμες για το κέφι της. Διηγείται διασκεδαστικά πράγματα, ιστορίες γεμάτες ανατροπές. Υποκύπτει πρόθυμα στις απαιτήσεις μου για διευκρινίσεις. Είναι ζωντανή. Στην πορεία της συζήτησης μαθαίνω πως της αρέσει πολύ να παίζει παιχνίδια συναναστροφών, να κάνει πεζοπορία στα βουνά, να τραγουδάει με τα άτομα που αγαπά. Κάνει ψυχανάλυση εδώ και μερικά χρόνια. Ξαπλώνει στο ντιβάνι. Το βρίσκει αλλόκοτο να μιλάει για τον εαυτό της μέσα σε μια παγερή σιωπή. Εξακολουθεί ωστόσο να πηγαίνει, το θεωρεί σημαντικό. Δυο φορές τη βδομάδα. Καμιά φορά και τρεις.

5

Βγαίνοντας χαράματα από την πολυκατοικία, περπατάμε όλοι μαζί προς το πλησιέστερο μετρό. Εναγκαλισμοί στο πεζοδρόμιο, μ' εκείνη την κωμική αίσθηση ότι είναι η πρώτη μέρα μιας καινούριας χρονιάς. Μνημονεύουμε πάλι το αναποδογύρισμα του ποτηριού με το κρασί ως ένα άκρως απολαυστικό στιγμιότυπο, φτιάχνουμε όλη την ταινία από την αρχή, προσθέτουμε τις λεπτομέρειες, περιγράφουμε το συνοφρύωμα της κυρίας του σπιτιού με τη βραδινή της τουαλέτα.

Ο σύντροφός μου, αναφερόμενος στη Σάρα: «Ε λοιπόν, έχει πολλή πλάκα αυτό το κορίτσι!».

6

Μου γράφει μέσα στις επόμενες μέρες, τις πρώτες μέρες της καινούριας χρονιάς. Είναι Γενάρης, αλλά, για μια φορά ακόμα, συντελείται το θαύμα. Για μια φορά ακόμα ο χειμώνας δεν παραδέχεται την ήττα του, το τρενάρι λίγο, επιχειρεί μια ύστατη θεαματική έκρηξη, είναι όμως πολύ αργά, πάει πια, η άνοιξη έχει κερδίσει το παιχνίδι. Όταν βγαίνω από το λύκειο, ο ουρανός εκεί ψηλά είναι γαλαζωπός, μ' ένα γαλάζιο λίγο ξεπλυμένο, σαν βαμμένο ύφασμα. Σύννεφα

τρέχουν ανέμελα στον άνεμο. Η σελήνη, διακριτική, σε μια γωνιά, είναι κι εκείνη παρούσα, και το γεγονός ότι η μέρα και η νύχτα συνυπάρχουν σαν δυο καλοί φίλοι με κάνει κάπως να τρέμω. Πάνω στην άσφαλτο, οι σκιές μακραίνουν ολοένα περισσότερο, μέρα με τη μέρα, κι εγώ επιστρέφω περπατώντας μέσα σ' ένα χρυσό φως που δεν υπάρχει όμοιό του. Οι δρόμοι με τα σπίτια από πυρόλιθο είναι γεμάτοι από τιτιβίσματα πουλιών, ακατάσχετες φλυαρίες, και μπορεί κανείς ν' ακούσει σχεδόν τα μπουμπούκια να σκάνε πάνω στα κλαδιά, πράσινα, λεπτεπίλεπτα, εύθραυστα. Κοιτάζω το φως που βιάζει ροζ τις ταράτσες των πολυκατοικιών. Πόσες φορές ακόμα θα έχω την απίστευτη τύχη να συμμετέχω σε όλα αυτά; Πόσες φορές ακόμα θα καταφέρω να θαυμάσω αυτό το θέαμα; Μια φορά; Δεκαπέντε; Εξήντα τρεις; Μήπως είναι η τελευταία φορά, αναρωτιέμαι, μήπως είναι η τελευταία φορά που θα μπορέσω να νιώσω μέσα στο σώμα μου τα σκιρτήματα μιας νέας εποχής; Μου γράφει μέσα στις πρώτες μέρες της καινούριας χρονιάς. Λίγες λέξεις στην αρχή, στις οποίες απαντώ ευγενικά. Ύστερα όλο και περισσότερες. Λέει πως θα ήταν ωραίο να ξαναβλεπόμασταν. Προτείνει να πάμε ν' ακούσουμε μια συναυλία στη Φιλαρμονική. Προτείνει να πάμε σινεμά, θέατρο. Συναντιόμαστε μια φορά, δυο φορές, όλο και περισσότερο. Ο χειμώνας αναχωρεί σιγά σιγά, με βήματα πνιχτά, αθόρυβα.

7

Ένα πρωινό του Μαΐου, μου γράφει ότι βρίσκεται στην περιοχή του λυκείου μου, με ρωτάει αν μπορούμε να πάμε μαζί για φαγητό. Δεν μπορώ. Δεν έχω αρκετό χρόνο, έχω πολλά να κάνω, θα ήταν ενοχλητικό αν το έπαιρναν είδηση οι συνάδελφοί μου. Λέω ναι. Το σκάω, την ώρα που έχουμε συμφωνήσει, με μια παράξενη χαρά μέσα μου. Ο καιρός είναι καλός. Εκείνη με περιμένει στο μετρό. Αμέσως αρχίζει να μιλάει, πολύ γρήγορα, πολύ δυνατά, κάνει ένα σωρό χειρονομίες. Τα μάτια της αστράφτουν. Περιπατάει πάνω στο οδόστρωμα, θα 'λεγε κανείς πως κοροϊδεύει με πάθος τα αυτοκίνητα, που θα μπορούσαν να τη θερίσουν. Το δίχως άλλο δεν καταλαβαίνει ότι θέλω να την τραβάω από το μανίκι κάθε πέντε λεπτά, επειδή έχει ένα ύφος τόσο αφηρημένο, που φοβάμαι μην πάθει κανένα ατύχημα. Είναι ζωντανή.

8

Μέσα στο κορεάτικο εστιατόριο, μιλάει τόσο πολύ, που ο σερβιτόρος έρχεται τουλάχιστον τρεις φορές για να πάρει παραγγελία. Δεν είναι ποτέ έτοιμη. Μου λέει ότι δεν ξέρει τι να διαλέξει και ότι αυτό είναι ένα πρόβλημα στη ζωή της. Ότι θα ήθελε τα πάντα, και

τίποτα. Μου διηγείται πως το 1995, τότε που οι απεργίες συγκλόνισαν τη Γαλλία, έμαθε να κάνει οτοστόπ στο Παρίσι. Ήταν δεκαπέντε χρονών εκείνη τη χρονιά. Την κοιτάζω και παύω πια να την ακούω, την κοιτάζω και αναρωτιέμαι πώς να ήταν τότε, στα δεκαπέντε της, πώς να ήταν η ζωή της εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή. Το Παρίσι εντελώς παράλυτο, μουγκό, δίχως όλα εκείνα τα αυτοκίνητα να βρυχώνται στους δρόμους, ή τέλος πάντων λίγο πιο σιωπηρό, βραχνιασμένο. Το Παρίσι μ' ένα βατράχι στον λαιμό. Και η δεκαπεντάχρονη Σάρα, ανάμεσα σε όλα αυτά, αναμφίβολα με τη βλεφαρόπτωσή της ήδη, αναμφίβολα με τη θήκη του βιολιού της ήδη στην πλάτη, να περπατάει σαν σχοινοβάτισσα κατά μήκος των πεζοδρομίων του βου διαμερίσματος, όπου μεγάλωσε, με τον αντίχειρα σηκωμένο, ελπίζοντας ότι κάποιος θα σταματήσει να την πάει κάπου. Στο λύκειο, στο ωδείο, σε σπίντια φίλων για πρόβα. Στην άκρη του κόσμου. Αυτά φαντάζομαι. Στα δεκαπέντε της, η Σάρα έκανε οτοστόπ στο άφωνο Παρίσι, επειδή ήθελε να την πάνε στην άκρη του κόσμου. Αυτό φαντάζομαι, αυτό κρατάω στον νου μου.

Αργότερα, ενώ με συνοδεύει ως το λύκειο, ή ίσως και στη διάρκεια της ίδιας συζήτησης, μου διηγείται την πρώτη φορά που ήπιε μπίρα μαζί με τον πατέρα της. Η μέρα δεν ήταν προς το τέλος της, θαρρώ πως θυμάμαι, σύμφωνα με τη δική της ανάμνηση, ότι ο πατέρας

της είχε έρθει να την παραλάβει ύστερα από απουσία μιας εβδομάδας κάπου μακριά ή τη συνόδευε για να πάρει το τρένο. Είχε να κάνει με κάποιον σταθμό, τέλος πάντων. Τη σκηνή τη φαντάζομαι κάπως έτσι. Η Σάρα και ο πατέρας της, καθισμένοι κι οι δυο στις μεταλλικές καρέκλες μιας καφετέριας του σταθμού. Είναι μέρα, σχεδόν μεσημέρι, αυτό θυμάμαι πως το ανέφερε, καθώς μου διηγόταν αυτή την ανάμνηση. Εκείνη είναι πια γυναίκα, τη φαντάζομαι όμορφη, αλλά δεν μπορώ να είμαι και σίγουρη. Εκείνος είναι δύσκολο να μαντέψω πώς είναι. Μιλάμε για δεκαπέντε χρόνια πριν, με σκούρο μαλλί ίσως; Χαμογελαστός; Χωρατατζής, καθισμένος απέναντι στην έφηβη κόρη του; Τον θησαυρό της ζωής του, το αστέρι των ημερών του, την αγαπούλα του. Μου διηγείται αυτή την ανάμνηση γελώντας, δεν ξέρω γιατί, μα γελάει, *a posteriori*, κάμποσα χρόνια αργότερα, γελάει με την τσαντίλα του, τη στιγμή που εκείνη παράγγελνε το πρώτο της μισόλιτρο, με το καμάρι που είχε νιώσει τότε, με την αυτοπεποίθησή της. Φαντάζομαι το μάγκικο ύφος της, το αλησμόνητο χρώμα της πρώτης μπίρας που είχε διεκδικήσει με τσαμπουκά, μέρα μεσημέρι, καθισμένη στην καφετέρια, μαζί με τον πατέρα της. Μου διηγείται αυτή την ανάμνηση, και γελάει, δε σταματάει να γελάει, τόσο που είναι πια σχεδόν μεταδοτικό. Είκοσι περίπου χρόνια μετά, γελάει καθώς μου μιλάει για την αποκοτιά της.